

32004R0772

27.4.2004.

SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE

L 123/11

UREDBA KOMISIJE (EZ) br. 772/2004**od 27. travnja 2004.****o primjeni članka 81. stavka 3. Ugovora na kategorije sporazuma o prijenosu tehnologije****(Tekst značajan za EGP)**

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske zajednice,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća br. 19/65/EEZ od 2. ožujka 1965. o primjeni članka 85. stavka 3. Ugovora na određene kategorije sporazuma i usklađenih djelovanja⁽¹⁾, a posebno njegov članak 1.,

nakon objave nacрта ove Uredbe⁽²⁾,

nakon savjetovanja sa Savjetodavnim odborom za pitanja ograničavajućih djelovanja i vladajućih položaja,

budući da:

- (1) Uredbom br. 19/65/EEZ Komisiji su dane ovlasti da na temelju Uredbe primjenjuje članak 81. stavak 3. Ugovora na određene kategorije sporazuma o prijenosu tehnologije i odgovarajućih usklađenih djelovanja koji su sklopljeni između dva poduzetnika i obuhvaćeni člankom 81. stavkom 1.
- (2) Na temelju Uredbe br. 19/65/EEZ Komisija je posebno donijela Uredbu (EZ) br. 240/96 od 31. siječnja 1996. o primjeni članka 85. stavka 3. Ugovora na određene kategorije sporazuma o prijenosu tehnologije⁽³⁾.
- (3) Komisija je 20. prosinca 2001. objavila izvješće o ocjeni Uredbe (EZ) br. 240/96⁽⁴⁾ o skupnom izuzeću sporazuma o prijenosu tehnologije. To je pokrenulo javnu raspravu o primjeni Uredbe (EZ) br. 240/96 te općenito o primjeni članka 81. stavaka 1. i 3. Ugovora na sporazume o prijenosu tehnologije. Odgovor država članica i trećih strana na izvješće o ocjeni bio je općenito u korist reforme politike tržišnog natjecanja Zajednice po pitanju sporazuma o prijenosu tehnologije. Stoga je prikladno staviti izvan snage Uredbu (EZ) br. 240/96.

(4) Ovom bi se Uredbom trebala ispuniti dva zahtjeva u vezi s osiguranjem učinkovitog tržišnog natjecanja i pružanjem odgovarajuće pravne sigurnosti poduzetnicima. Pri ostvarenju ovih ciljeva potrebno je voditi računa o potrebi za pojednostavljenjem regulatornog okvira i njegove primjene. Stoga je prikladno odustati od nabiranja izuzetih odredbi i staviti veći naglasak na definiranje kategorija sporazuma koje su izuzete do određenog stupnja tržišne snage te na određivanje ograničenja ili odredbi koje ne smiju biti obuhvaćene takvim sporazumima. Ovo je u skladu s gospodarskim pristupom kojim se ocjenjuje utjecaj sporazuma na mjerodavno tržište. Razlikovanje sporazuma između tržišnih natjecatelja od sporazuma između sudionika koji nisu tržišni natjecatelji također je u skladu s navedenim pristupom.

(5) Sporazumi o prijenosu tehnologije odnose se na licence za tehnologiju. Takvi sporazumi obično poboljšavaju gospodarsku učinkovitost i pogoduju tržišnom natjecanju, budući da mogu ograničiti umnožavanje istraživanja i razvoja, ojačati inicijativu za početno istraživanje i razvoj, potaknuti veću inovativnost, omogućiti širenje i izazvati natjecanje na tržištu proizvoda.

(6) Vjerojatnost da će takvi učinci na povećanje učinkovitosti i pogodovanje tržišnom natjecanju nadmašiti učinke štetne za tržišno natjecanje zbog ograničenja koja su sadržana u sporazumima o prijenosu tehnologije ovisi o stupnju tržišne snage predmetnih poduzetnika te, stoga, o mjeri u kojoj su ti poduzetnici suočeni s natjecanjem, i to u vidu poduzetnika koji imaju zamjenske tehnologije ili poduzetnika koji proizvode zamjenske proizvode.

(7) Ova bi se Uredba trebala odnositi samo na sporazume kojima davatelj licence dozvoljava stjecatelju licence korištenje licencirane tehnologije za proizvodnju robe ili usluga, po mogućnosti nakon što je stjecatelj licence proveo daljnje istraživanje i razvoj. Ona se ne bi trebala odnositi na sporazume o licenci u smislu podugovaranja istraživanja i razvoja. Također se ne bi trebala odnositi na sporazume o licenci koji se odnose na uspostavu tehnoloških udruženja, odnosno sporazume o udruživanju tehnologija radi izdavanja licence za izrađene pakete prava intelektualnoga vlasništva trećim stranama.

⁽¹⁾ SL 36, 6.3.1965., str. 533/65. Uredba kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1/2003 (SL L 1, 4.1.2003., str. 1.).

⁽²⁾ SL C 235, 1.10.2003., str. 10.

⁽³⁾ SL L 31, 9.2.1996., str. 2. Uredba kako je izmijenjena Aktom o pristupanju iz 2003.

⁽⁴⁾ COM(2001) 786 završno.

- (8) Za primjenu članka 81. stavka 3. na temelju uredbe nije potrebno definirati sporazume o prijenosu tehnologije na koje se primjenjuje članak 81. stavak 1. Pri pojedinačnoj procjeni sporazuma na temelju članka 81. stavka 1. potrebno je voditi računa o nekoliko čimbenika, a posebno o strukturi i dinamici mjerodavnih tržišta tehnologija i proizvoda.
- (9) Pogodnost skupnog izuzeća koja je utvrđena ovom Uredbom potrebno je ograničiti na sporazume za koje se s dostatnom sigurnošću može pretpostaviti da ispunjavaju uvjete iz članka 81. stavka 3. Kako bi se ostvarile pogodnosti i ciljevi prijenosa tehnologije, pogodnost bi se ove Uredbe također trebala primjenjivati na odredbe sadržane u sporazumima o prijenosu tehnologije koje ne predstavljaju osnovni predmet tih sporazuma, ali su neposredno povezane s primjenom licencirane tehnologije.
- (10) Za sporazume o prijenosu tehnologije između tržišnih natjecatelja može se pretpostaviti, ako zajednički udjel sudionika sporazuma na mjerodavnim tržištima ne premašuje 20 % i ako sporazumi ne sadrže određena stroga ograničenja štetna za tržišno natjecanje, da općenito vode poboljšanju proizvodnje ili distribucije i omogućavaju korisnicima pravedan udjel u nastalim pogodnostima.
- (11) Za sporazume o prijenosu tehnologije između poduzetnika koji nisu tržišni natjecatelji može se pretpostaviti, ako pojedinačni udjel svakog od sudionika sporazuma na mjerodavnim tržištima ne premašuje 30 % i ako sporazumi ne sadrže određena stroga ograničenja štetna za tržišno natjecanje, da općenito vode poboljšanju proizvodnje ili distribucije i omogućavaju korisnicima pravedan udjel u nastalim pogodnostima.
- (12) Nije moguće pretpostaviti da su sporazumi o prijenosu tehnologije iznad ovih pragova tržišnog udjela obuhvaćeni člankom 81. stavkom 1. Na primjer, isključivi sporazum o licenci između poduzetnika koji nisu konkurentni poduzetnici često nije obuhvaćen člankom 81. stavkom 1. Također nije moguće pretpostaviti da sporazumi o prijenosu tehnologije koji su iznad ovih pragova tržišnog udjela i koji su obuhvaćeni člankom 81. stavkom 1. ne ispunjavaju uvjete za izuzeće. Međutim, također se ne može pretpostaviti da oni obično za posljedicu imaju objektivne prednosti takvoga karaktera i veličine kojima mogu neutralizirati nepovoljne učinke koje su izazvali za tržišno natjecanje.
- (13) Ovom Uredbom ne bi se smjeli izuzimati sporazumi o prijenosu tehnologije koji sadrže ograničenja koja nisu neophodna za unapređenje proizvodnje ili distribucije. Sporazume o prijenosu tehnologije koji sadrže određena stroga ograničenja tržišnog natjecanja, kao što je utvrđivanje cijena koje se naplaćuju trećim stranama, potrebno je posebno isključiti iz pogodnosti skupnog izuzeća iz ove Uredbe, bez obzira na tržišne udjele predmetnih poduzetnika. U slučaju takvih apsolutno zabranjenih ograničenja tržišnog natjecanja cijeli je sporazum potrebno isključiti iz pogodnosti skupnog izuzeća.
- (14) Radi zaštite inicijativa za inovacije i odgovarajuće primjene prava intelektualnoga vlasništva, određena ograničenja potrebno je isključiti iz skupnog izuzeća. Posebno je potrebno isključiti isključive obveze ustupa prava na odvojiva poboljšanja. Ako je takvo ograničenje uključeno u sporazum o licenci, iz pogodnosti skupnog izuzeća potrebno je isključiti samo predmetno ograničenje.
- (15) Pragovi tržišnog udjela, neizuzimanje sporazuma o prijenosu tehnologije koji sadrže najteža ograničenja tržišnog natjecanja te isključenje ograničenja u skladu s ovom Uredbom, sve to osigurava da sporazumi na koje se primjenjuje skupno izuzeće ne dopuste uključenim poduzetnicima uklanjanje natjecatelja u pogledu znatnoga dijela predmetnih proizvoda.
- (16) U posebnim slučajevima u kojima sporazumi iz ove Uredbe ipak ostvaruju učinke koji nisu u skladu s člankom 81. stavkom 3., Komisija bi trebala biti u mogućnosti ukinuti pogodnost skupnog izuzeća. To se posebno može dogoditi ako dođe do smanjenja poticaja za inovacije ili do sprečavanja pristupa tržištu.
- (17) Uredbom Vijeća (EZ) br. 1/2003 od 16. prosinca 2002. o provedbi pravila o tržišnom natjecanju koja su propisana člancima 81. i 82. Ugovora o EZ-u ⁽¹⁾ nadležnim tijelima država članica dane su ovlasti za ukidanje pogodnosti skupnog izuzeća za sporazume o prijenosu tehnologije čiji učinci nisu u skladu s člankom 81. stavkom 3., pri čemu se takvi učinci osjete na određenom državnom području ili njegovom dijelu, a navedeno državno područje ima svojstva posebnoga zemljopisnog tržišta. Države članice moraju osigurati da se primjenom ove ovlasti za ukidanje ne dovede u pitanje jedinstvena primjena pravila tržišnog natjecanja na cijelom zajedničkom tržištu Zajednice ili cjelokupni učinak mjera koje su donesene u svrhu provedbe ovih pravila.
- (18) Kako bi ojačala nadzor nad usporednim mrežama sporazuma o prijenosu tehnologije koje imaju slične ograničavajuće učinke i pokrivaju više od 50 % određenog tržišta, Komisija bi trebala biti u mogućnosti proglasiti ovu Uredbu neprimjenjivom na sporazume o prijenosu tehnologije koji sadrže određena ograničenja koja se odnose na predmetno tržište te na taj način ponovo uspostaviti potpunu primjenu članka 81. na takve sporazume.

⁽¹⁾ SL L 1, 4.1.2003., str. 1. Uredba kako je izmijenjena Uredbom (EZ) br. 411/2004 (SL L 68, 6.3.2004., str. 1.).

- (19) Ova bi se Uredba trebala odnositi samo na sporazume o prijenosu tehnologije između davatelja licence i stjecatelja licence. Ona bi se trebala odnositi na takve sporazume čak i ako su uvjeti propisani za više od jedne razine trgovine, na primjer, kada je stjecatelj licence obavezan uspostaviti poseban sustav distribucije i kada su detaljno naznačene obveze koje stjecatelj licence mora ili može nametnuti preprodavateljima proizvoda proizvedenih u okviru licence. Međutim, takvi uvjeti i obveze trebaju biti u skladu s važećim pravilima tržišnog natjecanja za sporazume o nabavi i distribuciji. Sporazumi o nabavi i distribuciji sklopljeni između stjecatelja licence i njegovih kupaca ne bi trebali biti izuzeti na temelju ove Uredbe.
- (20) Ovom se Uredbom ne dovodi u pitanje primjena članka 82. Ugovora,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Pojmovi

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „sporazum” znači sporazum, odluku udruženja poduzetnika ili usklađeno djelovanje;
- (b) „sporazum o prijenosu tehnologije” znači sporazum o licenciranju patenta, sporazum o licenciranju znanja i iskustva, sporazum o licenciranju autorskog prava na računalni program ili mješoviti sporazum o licenciranju patenta, tehnološkog znanja i iskustva ili autorskog prava na računalni program, uključujući svaki sporazum koji sadrži odredbe o prodaji ili nabavi proizvoda odnosno odredbe koje se odnose na licenciranje drugih prava intelektualnog vlasništva ili na ustupanje prava intelektualnog vlasništva, pod uvjetom da te odredbe ne predstavljaju osnovni predmet sporazuma i da se neposredno odnose na proizvodnju ugovorenih proizvoda; sporazumom o prijenosu tehnologije također se smatra ustupanje patenata, znanja i iskustva, autorskih prava na računalni program ili kombinacija navedenih prava, u slučaju kada dio rizika u vezi s korištenjem licencirane tehnologije i dalje snosi ustupitelj, a posebno ako iznos koji se plaća za ustupanje ovisi o prometu koji poduzetnik kojemu je ustupljena licenca ostvaruje proizvodnjom proizvoda na temelju ustupljene tehnologije, o količini tako proizvedenih proizvoda ili broju postupaka provedenih uz primjenu tehnologije;
- (c) „uzajamni sporazum” znači sporazum o prijenosu tehnologije u kojem dva poduzetnika, u istom ili odvojenim

ugovorima, jedan drugome izdaju licencu za patent, licencu za znanje i iskustvo, licencu za autorsko pravo na računalni program ili mješovitu licencu za patent, znanje i iskustvo ili autorsko pravo na računalni program i kada se navedene licence odnose na natjecateljske tehnologije ili se mogu koristiti za proizvodnju natjecateljskih proizvoda;

- (d) „neuzajamni sporazum” znači sporazum o prijenosu tehnologije u kojem jedan poduzetnik izdaje drugom poduzetniku licencu za patent, licencu za znanje i iskustvo, licencu za autorsko pravo na računalni program ili mješovitu licencu za patent, znanje i iskustvo ili autorsko pravo na računalni program ili u kojem dva poduzetnika jedan drugome izdaju takvu licencu, ali se te licence ne odnose na natjecateljske tehnologije i ne mogu se koristiti za proizvodnju natjecateljskih proizvoda;
- (e) „proizvod” znači roba ili usluga, uključujući polugotovu robu i usluge i gotovu robu i usluge;
- (f) „ugovoreni proizvodi” znači proizvodi izrađeni primjenom licencirane tehnologije;
- (g) „prava intelektualnoga vlasništva” uključuju prava industrijskoga vlasništva, znanje i iskustvo, autorska prava i srodna prava;
- (h) „patenti” znači patenti, prijave patenata, modeli uporabe, zahtjevi za registraciju modela uporabe, industrijski dizajn, topografije poluvodičkih proizvoda, svjedodžbe o dodatnoj zaštiti za medicinske proizvode ili druge proizvode za koje je moguće ishoditi takvu svjedodžbu o dodatnoj zaštiti i svjedodžbe o pravima uzgajivača bilja;
- (i) „znanje i iskustvo” znači skup nepatentiranih praktičnih podataka koji je nastao kao rezultat iskustva i ispitivanja i koji je:
- i. tajan, odnosno nije opće poznat ili lako dostupan;
 - ii. značajan, odnosno važan i koristan za proizvodnju ugovorenih proizvoda; i
 - iii. prepoznatljiv, odnosno opisan na dovoljno opširan način kako bi bilo moguće provjeriti ispunjava li kriterije tajnosti i značajnosti;
- (j) „konkurentni poduzetnici” su poduzetnici koji se natječu na mjerodavnom tehnološkom tržištu i/ili mjerodavnom tržištu proizvoda, odnosno:
- i. konkurentni poduzetnici na mjerodavnom tehnološkom tržištu koji izdaju licence za natjecateljske tehnologije, a da pri tome međusobno ne krše prava intelektualnog vlasništva (stvarni natjecatelji na tehnološkom tržištu); mjerodavno tehnološko tržište uključuje tehnologije koje stjecatelji licence smatraju zamjenjivim ili nadomjestivim licenciranim tehnologijama zbog njihovih svojstava, licencijskih naknada i namjene;

- ii. konkurentni poduzetnici na mjerodavnom tržištu proizvoda su poduzetnici koji su, u nedostatku sporazuma o prijenosu tehnologije, aktivni na mjerodavnom tržištu/tržištima proizvoda i zemljopisnom tržištu/tržištima na kojima se prodaju ugovoreni proizvodi, a da pri tome međusobno ne krše prava intelektualnoga vlasništva (stvarni natjecatelji na tržištu proizvoda) ili koja bi realno poduzela neophodna dodatna ulaganja ili druge neophodne troškove zamjene za pravovremeni ulazak na navedeno tržište/tržišta proizvoda i zemljopisno tržište/tržišta, kao odgovor na malo, ali stalno povećanje relativnih cijena (potencijalni natjecatelji na tržištu proizvoda), a da pri tome međusobno ne krše prava intelektualnoga vlasništva; mjerodavno tržište proizvoda obuhvaća proizvode za koje kupci smatraju da su zamjenjivi ili nadomjestivi ugovorenim proizvodima zbog njihovih svojstava, cijena i namjene;
- (k) „sustav selektivne distribucije” znači sustav distribucije u kojem se davatelj licence obvezuje izdati licencu za proizvodnju ugovorenih proizvoda samo stjecateljima licence koji su odabrani na osnovi utvrđenih kriterija i u kojem se navedeni stjecatelji licence obvezuju da neće prodavati ugovorene proizvode neovlaštenim distributerima;
- (l) „isključivo dodijeljeno područje” znači područje na kojem je samo jednom poduzetniku dozvoljena proizvodnja ugovorenih proizvoda primjenom licencirane tehnologije, ne dovodeći u pitanje mogućnost da se na istom području dozvoli drugom stjecatelju licence proizvodnja ugovorenih proizvoda samo za određenog korisnika, kada se druga licenca izdaje s namjerom stvaranja alternativnog izvora nabave za tog korisnika;
- (m) „isključivo dodijeljena skupina korisnika” znači skupini korisnika za koju je samo jednom poduzetniku dopuštena prodaja ugovorenih proizvoda proizvedenih primjenom licencirane tehnologije;
- (n) „odvojivo poboljšanje” znači poboljšanje koje je moguće koristiti, a da se pri tome ne narušava licencirana tehnologija.

2. Izrazi „poduzetnik”, „davatelj licence” i „stjecatelj licence” uključuju odgovarajuće povezane poduzetnike.

„Povezani poduzetnici” znači:

- (a) poduzetnici u kojima sudionik sporazuma neposredno ili posredno:
- i. ima pravo koristiti više od polovine glasačkih prava; ili
 - ii. ima pravo imenovati više od polovine članova nadzornog odbora, uprave ili tijela koja pravno zastupaju poduzetnika; ili
 - iii. ima pravo upravljati poslovima poduzetnika;
- (b) poduzetnici koji neposredno ili posredno imaju, kroz sudionika sporazuma, prava ili ovlasti iz točke (a) ovog stavka;
- (c) poduzetnici u kojima poduzetnik iz točke (b) ovog stavka ima, neposredno ili posredno, prava ili ovlasti iz točke (a) ovog stavka;
- (d) poduzetnici u kojima sudionik sporazuma zajedno s jednim ili više poduzetnika iz točaka (a), (b) ili (c) ovog stavka ili u kojima dva ili više posljednjih poduzetnika zajedno imaju prava ili ovlasti iz točke (a) ovog stavka;
- (e) poduzetnici u kojima prava i ovlasti iz točke (a) ovog stavka zajedno imaju:
- i. sudionici sporazuma ili njihovi povezani poduzetnici iz točaka (a) do (d) ovog stavka; ili
 - ii. jedan ili više sudionika sporazuma ili jedno ili više njihovih povezanih poduzetnika iz točaka (a) do (d) ovog stavka i jedna ili više trećih strana.

Članak 2.

Izuzeće

Na temelju članka 81. stavka 3. Ugovora i u skladu s odredbama ove Uredbe, ovime se proglašava da se članak 81. stavak 1. Ugovora ne primjenjuje na sporazume o prijenosu tehnologije sklopljene između dva poduzetnika kojima se dozvoljava proizvodnja ugovorenih proizvoda.

Ovo se izuzeće primjenjuje ako takvi sporazumi sadrže ograničenja tržišnog natjecanja koja su obuhvaćena člankom 81. stavkom 1. Izuzeće se primjenjuje sve dok prava intelektualnoga vlasništva nad licenciranom tehnologijom nisu istekla, postala nevažeća ili proglašena nevaljanom ili, u slučaju znanja i iskustva, sve dok znanje i iskustvo predstavljaju tajnu, osim ako znanje i iskustvo postanu opće poznati kao rezultat aktivnosti stjecatelja licence te se u tom slučaju izuzeće primjenjuje za vrijeme trajanja sporazuma.

Članak 3.

Pragovi tržišnog udjela

1. Ako su poduzetnici koji su sudionici sporazuma konkurentni poduzetnici, izuzeće iz članka 2. ove Uredbe primjenjuje se pod uvjetom da zajednički tržišni udjel sudionika ne premašuje 20 % na zahvaćenom mjerodavnom tržištu tehnologija i proizvoda.

2. Ako poduzetnici koji su sudionici sporazuma nisu konkurentni poduzetnici, izuzeće iz članka 2. ove Uredbe primjenjuje se pod uvjetom da tržišni udjel svakog od sudionika sporazuma ne premašuje 30 % na zahvaćenom mjerodavnom tržištu tehnologija i proizvoda.

3. Za potrebe stavaka 1. i 2. tržišni udjel pojedinačnog sudionika na mjerodavnom tehnološkom tržištu/tržištima određuje se u smislu prisutnosti licencirane tehnologije na mjerodavnom tehnološkom tržištu/tržištima. Tržišni udjel davatelja licence na mjerodavnom tehnološkom tržištu je zajednički tržišni udjel proizvoda koje su proizveli davatelj licence i stjecatelji njegove licence na mjerodavnom tržištu proizvoda.

Članak 4.

Apsolutno zabranjena ograničenja

1. Ako su poduzetnici koji su sudionici sporazuma konkurentni poduzetnici, izuzeće iz članka 2. ove Uredbe ne primjenjuje se na sporazume koji, neposredno ili posredno, samostalno ili u kombinaciji s ostalim čimbenicima nad kojima sudionici sporazuma imaju kontrolu, za cilj imaju:

- (a) ograničavanje sudionika u njegovoj mogućnosti da određuje cijene svojih proizvoda kada ih prodaje trećim stranama;
- (b) ograničavanje proizvodnje, osim ako je riječ o ograničavanju proizvodnje ugovorenih proizvoda koje je nametnuto stjecatelju licence neuzajamnim sporazumom ili je nametnuto jednom od stjecatelja licence uzajamnim sporazumom;

(c) podjelu tržišta ili korisnika, osim:

- i. obvezivanja stjecatelja licence da primjenom licencirane tehnologije proizvodi samo unutar jednog ili više tehničkih polja primjene ili jednog ili više tržišta proizvoda;
- ii. obvezivanja davatelja licence i/ili stjecatelja licence, na osnovi neuzajamnog sporazuma, da ne proizvodi pomoću licencirane tehnologije unutar jednog ili više tehničkih polja primjene, jednog ili više tržišta proizvoda odnosno jednog ili više isključivo dodijeljenih područja koja su rezervirana za drugog sudionika;
- iii. obvezivanja davatelja licence da ne izdaje licencu za tehnologiju drugom stjecatelju licence na određenom području;
- iv. na temelju neuzajamnog sporazuma, ograničavanja aktivne i/ili pasivne prodaje za stjecatelja licence i/ili davatelja licence na isključivo dodijeljenom području ili isključivo dodijeljenoj skupini korisnika koja je rezervirana za drugog sudionika sporazuma;
- v. na temelju neuzajamnog sporazuma, ograničavanja aktivne prodaje za stjecatelja licence na isključivo dodijeljenom području ili isključivo dodijeljenoj skupini korisnika koju je davatelj licence dodijelio drugom stjecatelju licence, pod uvjetom da ovaj posljednji nije konkurentni poduzetnik davatelja licence u trenutku sklapanja njegove vlastite licence;
- vi. obvezivanja stjecatelja licence da proizvodi ugovorene proizvode samo za vlastitu uporabu, pod uvjetom da stjecatelj licence nije ograničen u pogledu aktivne i pasivne prodaje ugovorenih proizvoda kao rezervnih dijelova za vlastite proizvode;
- vii. na temelju neuzajamnog sporazuma, obveze stjecatelja licence da proizvodi ugovorene proizvode samo za određenog korisnika, kada se licenca izdaje s namjerom stvaranja alternativnog izvora nabave za tog korisnika;

(d) ograničavanje stjecatelja licence u mogućnosti da koristi vlastitu tehnologiju ili ograničavanje bilo kojega sudionika sporazuma u mogućnosti da provodi istraživanja i razvoj, osim ako je posljednje ograničenje neophodno kako bi se spriječilo otkrivanje licenciranoga znanja i iskustva trećim stranama.

2. Ako poduzetnici koji su sudionici sporazuma nisu konkurentni poduzetnici, izuzeće iz članka 2. ove Uredbe ne primjenjuje se na sporazume koji, neposredno ili posredno, samostalno ili u kombinaciji s drugim čimbenicima koji su pod kontrolom sudionika sporazuma, za cilj imaju:

- (a) ograničavanje sudionika u njegovoj mogućnosti da određuje cijene svojih proizvoda kada ih prodaje trećim stranama, ne dovodeći u pitanje mogućnost nametanja najviše prodajne cijene ili preporuke u vezi s prodajnom cijenom, pod uvjetom da rezultat toga nije fiksna ili najniža prodajna cijena nastala zbog pritiska ili ponuđenog poticaja bilo kojeg od sudionika sporazuma;

(b) ograničavanje područja odnosno korisnika kojima stjecatelj licence može pasivno prodavati ugovorene proizvode, osim:

- i. ograničavanja pasivne prodaje na isključivo dodijeljenom području ili isključivo dodijeljenoj skupini korisnika koja je rezervirana za davatelja licence;
- ii. ograničavanja pasivne prodaje na isključivo dodijeljenom području ili isključivo dodijeljenoj skupini korisnika koju je davatelj licence dodijelio drugom stjecatelju licence tijekom prve dvije godine u kojima drugi stjecatelj licence prodaje ugovorene proizvode na tom području ili toj skupini korisnika;
- iii. obvezivanja na proizvodnju ugovorenih proizvoda samo za vlastitu uporabu, pod uvjetom da stjecatelj licence nije ograničen u aktivnoj ili pasivnoj prodaji ugovorenih proizvoda kao rezervnih dijelova za vlastite proizvode;
- iv. obvezivanja na proizvodnju ugovorenih proizvoda samo za određenog korisnika, kada se licenca izdaje s namjerom stvaranja alternativnog izvora nabave za tog korisnika;
- v. ograničavanja prodaje krajnjim korisnicima za stjecatelja licence koji se bavi veleprodajom;
- vi. ograničavanja prodaje neovlaštenim distributerima za članove sustava selektivne distribucije;

(c) ograničavanje stjecateljima licence koji su članovi unutar sustava selektivne distribucije i koji djeluju na razini malo-prodaje, aktivne ili pasivne prodaje krajnjim korisnicima, ne isključujući mogućnost zabrane članu unutar sustava da djeluje izvan ovlaštenog poslovnog prostora.

3. Ako u trenutku sklapanja sporazuma poduzetnici sudionici sporazuma nisu konkurentni poduzetnici, ali naknadno postanu konkurentni poduzetnici, tijekom cijelog trajanja sporazuma primjenjuje se stavak 2. ovog članka, ali ne i stavak 1. ovog članka, osim ako je sporazum naknadno bitno izmijenjen.

Članak 5.**Isključena ograničenja**

1. Izuzeće iz članka 2. ove Uredbe ne primjenjuje se ni na jednu od sljedećih obveza sadržanih u sporazumima o prijenosu tehnologije:

- (a) svaku neposrednu ili posrednu obvezu stjecatelja licence da davatelju licence ili trećoj strani koju je imenovao davatelj licence izda isključivu licencu za vlastita dodatna poboljšanja ili vlastite nove primjene licencirane tehnologije;
- (b) svaku neposrednu ili posrednu obvezu stjecatelja licence da davatelju licence ili trećoj strani koju je imenovao davatelj licence u cijelosti ili djelomično ustupi prava na vlastita dodatna poboljšanja ili vlastite nove primjene licencirane tehnologije;
- (c) svaku neposrednu ili posrednu obvezu stjecatelja licence da ne osporava valjanost prava intelektualnoga vlasništva čiji je nositelj davatelj licence na zajedničkom tržištu, ne dovodeći u pitanje mogućnost uređivanja raskida sporazuma o prijenosu tehnologije u slučaju da stjecatelj licence osporava valjanost jednog ili više licenciranih prava intelektualnoga vlasništva.

2. Ako poduzetnici sudionici sporazuma nisu konkurentni poduzetnici, izuzeće iz članka 2. ove Uredbe ne primjenjuje se ni na jednu neposrednu ili posrednu obvezu kojom se ograničava sposobnost stjecatelja licence da koristi vlastitu tehnologiju ili kojom se ograničava sposobnost bilo kojeg sudionika sporazuma da provodi istraživanje i razvoj, osim ako je posljednje ograničenje neizbježno kako bi se spriječilo otkrivanje licenciranoga znanja i iskustva trećim stranama.

Članak 6.**Ukidanje u pojedinačnim slučajevima**

1. Komisija može ukinuti pogodnost iz ove Uredbe na temelju članka 29. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 1/2003 ako u bilo kojem pojedinačnom slučaju utvrdi da sporazum o prijenosu tehnologije na koji se primjenjuje izuzeće iz članka 2. ove Uredbe ipak ostvaruje učinke koji nisu u skladu s člankom 81. stavkom 3. Ugovora, a posebno:

- (a) ako je ograničen pristup tržištu tehnologijama trećih strana, na primjer zbog kumulativnog učinka usporednih mreža sličnih ograničavajućih sporazuma na temelju kojih je stjecateljima licence zabranjeno koristiti tehnologije trećih strana;
- (b) ako je potencijalnim stjecateljima licence ograničen pristup tržištu, na primjer zbog kumulativnog učinka paralelnih mreža sličnih ograničavajućih sporazuma na temelju kojih je davateljima licence zabranjeno izdavanje licence drugim stjecateljima licence;
- (c) ako sudionici, bez objektivnoga valjanog razloga, ne koriste licenciranu tehnologiju.

2. Ako u bilo kojem pojedinačnom slučaju sporazum o prijenosu tehnologije na koji se primjenjuje izuzeće iz članka 2. ove Uredbe ostvaruje učinke koji nisu u skladu s člankom 81. stavkom 3. Ugovora na državnom području ili dijelu područja država članica, a koje ima sva svojstva posebnog zemljopisnog tržišta, tijelo države članice nadležno za tržišno natjecanje može ukinuti pogodnost iz ove Uredbe na temelju članka 29. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 1/2003 za navedeno područje, pod jednakim okolnostima kao što su okolnosti iz stavka 1. ovog članka.

Članak 7.**Neprimjena ove Uredbe**

1. Ako paralelne mreže sličnih sporazuma o prijenosu tehnologije pokrivaju više od 50 % mjerodavnog tržišta, na temelju članka 1.a Uredbe br. 19/65/EEZ Komisija može uredbom proglasiti da se ova Uredba ne primjenjuje na sporazume o prijenosu tehnologije koji sadrže određena ograničenja koja se odnose na to tržište.

2. Uredba na temelju stavka 1. ovog članka primjenjuje se najranije šest mjeseci nakon njezinog donošenja.

Članak 8.**Primjena pragova tržišnog udjela**

1. Za potrebe primjene pragova tržišnog udjela iz članka 3. ove Uredbe primjenjuju se pravila iz ovog stavka.

Tržišni se udjel izračunava na osnovi podataka o vrijednosti prodaje na tržištu. Ako podaci o vrijednosti prodaje na tržištu nisu dostupni, za utvrđivanje tržišnog udjela predmetnog poduzetnika mogu se koristiti procjene na osnovi pouzdanih podataka o tržištu, uključujući opseg prodaje na tržištu.

Tržišni se udjel izračunava na osnovi podataka za prethodnu kalendarsku godinu.

Tržišni udjel poduzetnika iz članka 1. stavka 2. podstavka 2. točke (e) ove Uredbe raspoređuje se jednako svakom poduzetniku koji ima prava ili ovlasti iz članka 1. stavka 2. podstavka 2. točke (a) ove Uredbe.

2. Ako se tržišni udjel iz članka 3. stavka 1. ili 2. ove Uredbe koji u početku ne iznosi više od 20 %, odnosno 30 % naknadno poveća iznad navedenih razina, izuzeće iz članka 2. ove Uredbe nastavlja se primjenjivati u razdoblju od dvije uzastopne kalendarske godine nakon godine u kojoj je po prvi puta premašen prag od 20 % ili prag od 30 %.

Članak 9.**Stavljanje izvan snage**

Uredba (EZ) br. 240/96 stavlja se izvan snage.

Upućivanja na uredbu stavljenju izvan snage tumače se kao upućivanja na ovu Uredbu.

*Članak 10.***Prijelazno razdoblje**

Zabrana iz članka 81. stavka 1. Ugovora ne primjenjuje se u razdoblju od 1. svibnja 2004. do 31. ožujka 2006. na sporazume koji su 30. travnja 2004. već bili važeći i koji ne ispunjavaju uvjete za izuzeće iz ove Uredbe, ali koji su 30. travnja 2004. ispunjavali uvjete za izuzeće iz Uredbe (EZ) br. 240/96.

*Članak 11.***Razdoblje važenja**

Ova Uredba stupa na snagu 1. svibnja 2004.

Prestaje važiti 30. travnja 2014.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 27. travnja 2004.

Za Komisiju
Mario MONTI
Član Komisije
